

8. Коротич П. «Самогон» для залізних коней / П. Коротич // Пропозиція. – 2015. - №6. – С. 17-19.

9. Марков І. Біодизельне паливо – приваблива альтернатива // Агроном. – 2013. - № 4. – С. 72-79.

10. Марченко В. Ефективність та доцільність використання біодизельного палива в Україні // Пропозиція. – 2014. - № 10. – С. 36-39.

АНАЛІЗ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

ФЕДЮКІН І. О.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – д.е.н., професор

Васильєв А. Й.

В системі ринкового механізму господарювання рентабельність займає одне з провідних місць. Рентабельна торгівля та отримання прибутку є важливим стимулом розвитку сільськогосподарських підприємств. Можливість отримання прибутку стимулює керівництво до використання організаційних та технічних нововведень для підвищення ефективності торгових процесів, а також посилення конкурентних позицій підприємства.

Проблеми підвищення рентабельності сільськогосподарських підприємств в умовах розвитку конкуренції а також економічної ситуації яка постійно змінюється в країні потребують розробки нових шляхів вирішення.

В світовій практиці широко використовують показники рентабельності для оцінки привабливості різних сфер бізнесу. Частіше для характеристики ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства використовують показник рентабельності витрат[1]. Такий вибір показника рентабельності не випадковий, так як частіше за все ефективність діяльності підприємства характеризує відношення отриманого прибутку до понесених затрат.

В залежності від цілей аналізу для розрахунку показників рентабельності використовують різні показники прибутку. Найбільш доцільно проводити аналіз динаміки показників рентабельності, розрахованим за показниками операційного та чистого прибутку(табл. 1 і 2)[2, 3].

Таблиця 1

Алгоритм розрахунку та цілі аналізу показників рентабельності підприємств

Показник	Алгоритм розрахунку	Ціль аналізу
Рентабельність підприємства за операційним прибутком(Р _о)	$R_o = \text{ОП} / \text{ОЗ}$ ОП-операційний прибуток ОЗ-операційні затрати	Виявлення ефективності операційної діяльності підприємства
Рентабельність підприємства за чистим прибутком(Р _ч)	$R_{ch} = \text{ЧП} / \text{ЗД}$ ЧП-чистий прибуток ЗД-затрати всієї діяльності	Виявлення ефективності операційної, інвестиційної, фінансової діяльності підприємства

Таблиця 2

Динаміка показників рентабельності сільськогосподарських підприємств за операційним прибутком в Україні за 2012-2014 рр.

Показник	Роки			Темп росту,%	
	2012	2013	2014	2013/2012	2014/2013
Рентабельність підприємств за операційним прибутком(Р _о)	0,2	0,17	0,19	85	111

За 2012-2014 рр. спостерігається зменшення рентабельності сільськогосподарських підприємств за операційним прибутком. При чому у 2013 році рентабельність зменшилась на 15%, порівняно з 2012, проте у 2014 році зросла на 11% порівняно з 2013 роком.

В таблиці 3 наведена динаміка показників рентабельності сільськогосподарських підприємств за чистим прибутком.

Аналіз показує, що у 2013 році сільськогосподарські підприємства були збитковими. Проте у 2014 році рентабельність склала понад 20%, хоча це на 6% менше ніж у 2012 році.

Таблиця 3

Динаміка показників рентабельності сільськогосподарських підприємств за чистим прибутком в Україні за 2012-2014рр.

Показник	Роки			Темп росту,%	
	2012	2013	2014	2013/2012	2014/2012
Рентабельність підприємств за чистим прибутком(Р _ч)	21,7	-3,3	20,6	-	94

За досліджуваний період було виявлено, що за 2014 рік показники операційного прибутку вищі ніж у попередньому, але менше показників у базисному році. У 2013 році підприємства замість чистого прибутку отримали збиток. Для виявлення причин таких змін, проаналізуємо показники, які впливають на формування чистого прибутку(збитку) [3].

Таблиця 4

**Динаміка показників що впливають на
формування чистого прибутку
сільськогосподарських підприємств
в Україні за 2012-2014 рр.**

Показник,ман. грн.	Роки			Темп росту,%	
	2012	2013	2014	2013/2012	2014/2013
Чистий дохід від реалізації продукції	160547,7	163087,7	214972,5	101,58	131,81
Інші доходи	6001,0	9901,7	5414,5	165,00	54,68
Операційні витрати	158667,7	73150,3	212891,7	46,10	291,03
Інші витрати	13513,8	14320,6	27638,3	105,97	193,00
Чистий прибуток (збиток)	26787,2	14984,5	21481,3	55,94	143,36

Отже на рівні підприємства шляхами підвищення рентабельності є збільшення темпів росту виручки від реалізації та зниження темпів росту операційних витрат.

Сільськогосподарські підприємства в ринкових умовах господарювання незалежно від їх бажання є постійними учасниками конкурентної боротьби на ринку споживачів. Конкуренція проявляється в боротьбі за розширення клієнтської бази.

Однак за даної конкуренції сільськогосподарських підприємств не можна забувати про проблему неефективного контролю операційних витрат. Тому потрібно застосовувати ефективні інструменти менеджменту для управління витратами. Від правильності вибору конкурентної стратегії розвитку підприємства буде залежати ефективність його діяльності в перспективі.

Ефективна діяльність сільськогосподарських підприємств буде забезпечувати розвиток економіки України в цілому.

Література:

1. Савицкая Г.В. Экономический анализ / Г.В. Савицкая-8-е изд., перераб. – М.: Новое знание, 2003.-640с.
2. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності за 2012-2014 рр./ Державний комітет статистики України.-[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Формування чистого прибутку(збитку) підприємств за видами економічної діяльності за 2012-2014 рр./ Державний комітет статистики України.-[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

РІВЕНЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК ПОКАЗНИК ДІЄВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

ЧУЙКОВА О. О.

Харківський національний технічний університет сільськогосподарства імені Петра Василенка

**Науковий керівник – ст. викладач
Богданович О. А.**

Рівень життя – багатоаспектне поняття, що охоплює широке коло соціально-економічних, національних, релігійних та інших відносин, які характеризують умови життєдіяльності людини, сім'ї, різних соціальних верств населення окремих регіонів і країни в цілому.

Дослідженням теоретико-методологічних аспектів рівня життя займалися такі видатні вчені: У. Петті, Ф. Кене, А. Сміт, Д. Рікардо та ін.

Зміст поняття «рівень життя» розглядається як через економічну, так і через соціальну складові. Економічна складова рівня життя вклучає: обсяг фонду життєвих засобів тобто кількість споживчих благ (товарів і послуг), призначених для споживання; реальну заробітну плату; рівень доходів населення і заощадження; структуру предметів споживання та послуг особи, сім'ї; структуру витрат доходів сім'ї; рівень зайнятості; житлово-побутові умови; умови праці та відпочинку.

Соціальна складова рівня життя визначається за такими критеріями: забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її існування; реалізація права кожної людини на вільний розвиток особистості; гарантія прав на працю, освіту, охорону здоров'я, соціальний захист, безпеку життя; участь особи у громадсько-політичній і культурній діяльності; соціальна забезпеченість людини, сім'ї, соціальних і національних меншин; рівень соціально-комунальної інфраструктури.

В Україні, як і в колишньому СРСР, а також у багатьох розвинених країнах світу бідність існувала завжди. Проте вона була скрізь різною. Як соціальна проблема бідність у Радянському Союзі була визнана наприкінці 50-х - на початку 60-х років ХХ ст. з появою статистики розподілу заробітної плати і доходів. Вибіркове обстеження доходів сімей робітників і службовців, яке почало здійснюватись у той час, давало певну можливість оцінити диференціацію життєвого рівня. З ідеологічних міркувань поняття «бідність» у той час не вживалось, адекватними йому були поняття «прожитковий мінімум» і «рівень малозабезпеченості». Офіційного визнання вони набули лише на початку 70-х років, водночас із розробкою програми допомоги дітям у малозабезпечених сім'ях.